

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЭКОЛОГИЯ ВА АТРОФ-МУҲИТНИ
МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ДАВЛАТ ҚЎМИТАСИ
ТОШКЕНТ ШАҲАР ЭКОЛОГИЯ ВА АТРОФ-МУҲИТНИ
МУҲОФАЗА ҚИЛИШ БОШҚАРМАСИ

100043, Тошкент., Бунёдкор шох кўчаси, 7. Тел./факс: +998 (71) 277-75-43
веб-саҳифа: <http://www.ecocity.uz>, электрон почта: tash_city@uznature.uz

2021 йил «23» 02 даги

Тошкент шаҳри

13672

-сонли хатингизга

«ARCA GROUP» МЧЖ

раҳбари

И.Р. Сейфуллаевга

ташкilot номи

ташкilot раҳбари ФИШ

Тошкент шаҳар Экология
ва атроф муҳитни муҳофаза
қилиш соҳасидаги назорат
инспекциясига

ДАВЛАТ ЭКОЛОГИК ЭКСПЕРТИЗАСИ
ХУЛОСАСИ

ЗАКЛЮЧЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ

№ 04-315 20 21 йил «26» 02

Тошкент шаҳар, Мирзо Улуғбек тумани, Сайрам 7-тор кўчаси, 50-уйда

Объект: «ARCA GROUP» МЧЖ томонидан касса аппаратларини йиғиш цехини ишга
(объект) тушириш босқичидаги «Экологик оқибатлар тўғрисида ариза» (ЭОТА)

Жараёни: лойиҳаси

(стадия)

ЭОТА – III тоифа (47-банд)

Буюртмачи:

(заказчик)

«ARCA GROUP» МЧЖ

СТИР 306 812 314

Лойиҳачи:

(проектировщик)

Яшнобод тумани, Фарғона йўли кўчаси, 23/3-уй

СТИР ва

«DEVELOP GROUP PROJECT» МЧЖ

манзили:

(ИНН и адрес)

СТИР 307 210 113

0009214

Давлат экологик экспертизасига, Тошкент шаҳар, Мирзо Улуғбек тумани, Сайрам 7-тор кўчаси, 50-уйда «ARCA GROUP» МЧЖ томонидан касса аппаратларини йиғиш цехини ишга тушириш босқичидаги «Экологик оқибатлар тўғрисида ариза» (ЭОТА) лойиҳаси кўриб чиқиш учун тақдим этилган.

Ушбу объект бўйича тайёрланган «Экологик оқибатлар тўғрисида ариза» (ЭОТА) лойиҳаси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 7 сентябрдаги 541-сонли «Атроф-муҳитга таъсирни баҳолаш механизмини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги қарорининг 1-иловасига мувофиқ, мазкур фаолият тури атроф муҳитга таъсир кўрсатиши юзасидан III – тоифасига (паст даражада хавфли) киради (47-банд. Электр асбоб-ускуналарини йиғиш ва таъмирлаш, металлга ишлов бериш корхоналари, шу жумладан цехлари).

Аввалроқ, «ARCA GROUP» МЧЖ томонидан касса аппаратларини йиғиш цехини ташкил қилиш жараёнини атроф муҳитга кўрсатадиган таъсирини аниқлаш учун «Атроф муҳитга таъсири тўғрисида ариза» (АТТА) лойиҳаси ишлаб чиқилган ва 2020 йил 13 ноябрда 04-1179-сонли давлат экологик экспертизасининг ижобий хулосаси олинган.

Мазкур объект бўйича «Экологик оқибатлар тўғрисида ариза» (ЭОТА) лойиҳасини ишлаб чиқишдан мақсад, «ARCA GROUP» МЧЖ ишлаб чиқариш объектининг ишга тушириш жараёнида атроф муҳитга таъсирини баҳолаш, ташлама ва чиқиндиларга экологик норматив меъёрларини ўрнатишдан иборат.

«ARCA GROUP» МЧЖнинг ишлаб чиқариш майдончаси ижара шартномаси асосида фуқаро Саматов Худойберди Баходир ўғлига тегишли бўлган мавжуд нотурар-жой биносида ташкил этилган (2020 йил 1 августдаги 15-сонли ижара шартномасига асосан). Ижарага олинган ҳудуднинг умумий майдони – 326 м² бўлиб, ушбу ҳудудда, ишлаб чиқариш майдончаси – 300 м², ҳамда офис хонаси – 26 м²ни эгаллаган.

Кўриб чиқилаётган ишлаб чиқариш объекти географик жойлашуви жиҳатидан координатлари 41°20'00,2" шимолий кенглик ва 69°19'04,3" шарқий узунликда жойлашган бўлиб, атрофи қуйидагича чегараланган: шимол томондан – «Uzsavdouskunalar» ИИЧ МЧЖ ҳудуди билан; шарқ томондан – гофропласт ишлаб чиқарувчи корхона ҳудуди билан; жануб ва ғарб томонлардан – турли ишлаб чиқариш корхоналари ҳудуди билан чегарадош. Энг яқин аҳоли турар жой уйлари объект чегарасининг шарқий томонидан 175 м масофа узоқликда жойлашган.

Ишлаб чиқариш биноси шаҳар муҳандислик-техник таъминоти тармоқларига (ичимлик суви таъминоти, канализация, электр энергия) уланган. Куз-қиш мавсумида объект биноларини иситиш кўзда тутилмаган. Корхонани иссиқ сув билан таъминлаш «Ariston» русумли электр сув иситиш мосламаси ёрдамида амалга оширилади.

«ARCA GROUP» МЧЖнинг асосий иш фаолияти касса аппаратларини йиғишга қаратилган. Лойиҳалаштирилаётган объектнинг лойиҳавий номинал қуввати ўрта ҳисобда йилига – 60 000 дона/йил тайёр маҳсулотни ташкил этади. Мўлжалланган ишлаб чиқариш ҳажмини амалга ошириш учун зарур бўлган асосий хом-ашё материалларининг йиллик сарфи: дисплей – 65 000 дона/йил; материнская плата – 65 000 дона/йилни ташкил қилади. Касса аппаратларини йиғиш учун қўлланиладиган қисмлар Хитой давлатидан сотиб олинади.

Ишлаб чиқариш объектининг иш тартиби йилига – 312 кундан иборат бўлиб, кунига 8 соатдан иборат.

«ARCA GROUP» МЧЖнинг ишлаб чиқариш майдончасида фаолият юритадиган ишчиларнинг умумий сони – 20 кишидан иборат бўлиб, улардан, маъмурий-бошқарув ходимлар сони – 2 нафар кишини ташкил этади.

Корхона ўз фаолиятини амалга ошириши учун қуйидаги бўлинмалардан иборат: ишлаб чиқариш майдончаси; омборхона; офис; санитар-маиший хоналар.

Касса аппаратларини йиғиш технологик жараёни таркибий қисм деталларини бир-бирига паяльниклар (3 дона) ёрдамида пайвандлаш орқали амалга оширилади. Паяльник билан ишлаш натижасида атмосфера ҳавосига кўрғошин ва қалай оксиди ташламалари ташланиши кузатилади (манба №1).

Лойиҳага кўра, корхонада атмосфера ҳавосига зарарли моддалар ташламаларининг турғун манбалар сони 1 та бўлиб (ташқиллаштирилмаган), ундан атмосфера ҳавосига 2 турдаги ифлослантирувчи моддаларнинг умумий сони – 0,0375 тн/йил миқдорда ташланиши кузатилади, жумладан, кўрғошин (экологик хавфлилиги бўйича I синфга мансуб) – 0,0225 тн/йил (60 %) ва қалай оксиди (экологик хавфлилиги бўйича III синфга мансуб) – 0,015 тн/йилни (40 %) ташкил қилади.

Ҳисоб-китобларга кўра, атмосфера ҳавосига ташланаётган ифлослантирувчи моддаларнинг ер устки қатламидаги зарарли моддалар ташламаларининг ер усти ёйилиши концентрацияси корхона чегара ҳудудида улар учун ўрнатилган меъёр (квота) даражасидан ошмаслиги аниқланди. Шу сабабли, корхонада атроф-муҳитни ифлослантирувчи зарарли моддалар ташламаларини камайтиришга қаратилган чора-тадбирлар кўзда тутилмаган.

«ARCA GROUP» МЧЖ ишлаб чиқариш майдончаси ҳудудидан ташқарида ифлослантирувчи моддалар концентрациясининг белгиланган меъёрдан (квота) ошмаганлиги сабабли, корхона тўлиқ ишга тушганидан кейин «Экологик оқибатлар тўғрисида ариза» (ЭОТА) лойиҳасида келтирилган ташламалар миқдорини 0,0375 тн/йил ТЧМ (ПДВ) сифатида қабул қилиш мумкин.

Лойиҳага кўра, корхонада атмосфера ҳавосини ифлослантирувчи моддалар ташламаларининг ташқиллаштирилган манбалари мавжуд бўлмаганлиги сабабли, ташламаларнинг йўл қўйиладиган чекланган миқдори (ТЧМ) меъёрларига амал қилиниши устидан назоратни олиб бориш учун режа-жадвал ишлаб чиқилмаган.

Корхонанинг хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш натижаларига биноан, маиший-ичимлик эҳтиёжларни қондириш учун сув манбаи сифатида шаҳар сув таъминоти тармоқларидан фойдаланиш назарда тутилганлиги аниқланди.

Объектда маиший-ичимлик эҳтиёжларга бўлган сув талаби миқдори кунига – 0,637 м³ни, йилига эса – 177,228 м³/йилни ташкил этади. Сув истеъмоли сарфи ҳосил бўладиган маиший оқова сувлар миқдорига тенг. Ҳосил бўладиган маиший оқова сувлар объект ҳудудида мавжуд бўлган шаҳар канализация тармоғига ташланади. Очиқ сув ҳавзалардан сув истеъмол қилиш ва уларга сув оқизиб юбориш лойиҳа ҳужжатида назарда тутилмаган.

Лойиҳада келтирилган маълумотларга кўра, ишлаб чиқариш жараёнида сув истеъмоли кузатилмайди.

«ARCA GROUP» МЧЖ ишлаб чиқариш майдончасининг хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш натижаларига кўра, ишлаб чиқариш цехи ишга туширилгандан сўнг, умумий миқдори – 4,2604 тн/йилга тенг бўлган 7 турдаги ишлаб чиқариш ва истеъмол чиқиндиларининг пайдо бўлиши аниқланди: пластик чиқиндилар – 0,832тн/йил (IV синф), иккиламчи хом-ашё сифатида қайта ишлаш учун махсус корхоналарга топширилади; яроқсиз тозалаш латталари – 0,015 тн/йил

(IV синф) ва ишчиларнинг эскирган махсус кийимлари – 0,0396 tn/йил (IV синф) иккиламчи хом-ашёни қайта ишлаш махсус корхоналарига топширилади; яроқсиз диодли ёритиш лампалари – 0,001 tn/йил (IV синф), қаттиқ маиший чиқиндилар – 2,956 tn/йил (IV синф) билан биргаликда мунтазам равишда туман санитар тозалаш ва назорат қилиш бўйича махсус давлат органи томонидан шартнома асосида чиқинди полигонига жойлаштирилади; қоғоз чиқиндиси – 0,0168 tn/йил (V синф), иккиламчи хом-ашёни қайта ишлаш махсус корхоналарига топширилади; озиқ-овқат чиқиндилари – 0,4 tn/йил (V синф), ҳар куни корхона ишчилари томонидан уй ҳайвонларига озуқа сифатида олиб кетилади.

Лойиҳада барча чиқиндиларнинг ҳосил бўлиш манбалари ёритилиб, уларнинг йиллик миқдори, меъёрлари ҳисоб-китоби келтирилган. Ҳар бир чиқинди учун пайдо бўлиш жараёни, ҳоссаи, хусусиятлари ва таркиби каби маълумотлар акс эттирилган паспорт тузилиб, уларнинг ҳавфлилик синфи, вақтинчалик жойлаштириш лимитлари ва утилизация қилиш йўллари белгиланган. Чиқиндиларни тўплаш, вақтинча сақлаш ва транспортировка (ташиш) қилиш шартлари ва қоидаларига амал қилинганда корхонада пайдо бўладиган барча чиқиндиларнинг атроф-муҳитга зарарли таъсир кўрсатмаслиги аниқланди.

Лойиҳа ҳужжатида атроф-муҳит муҳофазасига қаратилган чора-тадбирлар, ҳамда вужудга келиши мумкин бўлган аварияли ҳолатлар, ёнгин ҳавфсизлиги ва уларнинг олдини олиш бўйича зарур чора-тадбирлар ишлаб чиқилган.

Давлат экологик экспертизасининг таҳлилий натижаларига кўра, кўриб чиқиш учун тақдим қилинган атроф муҳитга таъсирини баҳолашнинг якуний босқичи «Экологик оқибатлар тўғрисида ариза» (ЭОТА) лойиҳа ҳужжатлари амалдаги Ўзбекистон Республикаси «Экологик экспертизаси тўғрисида»ги қонуни, Низом ҳамда қонуности экологик меъёрий ҳужжатлар талабларига мувофиқ ишлаб чиқилганлиги аниқланди.

«ARCA GROUP» МЧЖ ишлаб чиқариш майдончасининг эксплуатация даврида, атмосферага ташланадиган зарарли моддаларнинг белгиланган меъёридан (квота) ошмаслиги, очик сув ҳавзаларига оқова сувларни ташламаслиги, атроф-муҳитни муҳофаза қилишга қаратилган чора-тадбирларга қатъий риоя қилиниши ва ЭОТА лойиҳасида кўзда тутилган технологик қоидаларга риоя қилинса, корхона жойлашган ҳудуддаги мавжуд экологик ҳолатнинг ёмонлашувига ва қайтариб бўлмайдиган салбий экологик оқибатларга олиб келмаслиги керак.

Давлат экологик экспертизаси, «ARCA GROUP» МЧЖ ишлаб чиқариш майдончаси ташқарисида атмосфера ҳавосини ифлослантирувчи зарарли моддалар концентрациясининг рухсат этилган меъёр (квота)дан ошмаслиги, чиқиндиларнинг пайдо бўлиши ва уларни жойлаштиришда чиқиндиларнинг чекланган миқдори белгиланган меъёрдан ошмаслиги, шунингдек, ЭОТА лойиҳасида кўзда тутилган экологик тадбирларни ҳисобга олган ҳолда, экологик нормативларни тасдиқлашни мумкин деб ҳисоблайди.

Тошкент шаҳар Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бошқармасининг Давлат экологик экспертизаси, Тошкент шаҳар, Мирзо Улуғбек тумани, Сайрам 7-тор кўчаси, 50-уйда «ARCA GROUP» МЧЖ томонидан касса аппаратларини йиғиш цехини ишга тушириш босқичидаги «Экологик оқибатлар тўғрисида ариза» (ЭОТА) лойиҳасини мазкур хулосада келтирилган талабларни бажариш шарти билан маъқуллайди.

«ARCA GROUP» МЧЖ раҳбарияти қуйидагиларни таъминлаши лозим:

бет/страница № 4

- объектда атроф табиий муҳитга ифлослантирувчи моддалар чиқариб ташланиши устидан узлуксиз назорат қилиш воситалари билан жиҳозланган пункт (блок пост)лар барпо этиш, бундай пунктларнинг иши устидан назоратни амалга ошириш ва олинган маълумотларни тизимли равишда тақдим этиб бориш, атроф муҳит мониторинги натижаларига кўра тўпланган маълумотлар ёки ҳисоботларни топшириш (*Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 5 августдаги 216-сонли қарорининг 29-банди талабларига асосан*);
- атмосфера ҳавосини ифлослантирувчи турғун манбалар ҳисобини юритиш ва ўрнатилган тартибда давлат статистика ҳисоботларини тақдим этиш (ПОД-1 шакли);
- корхонада ўрнатилган шамоллатиш тизимларини ишлаш самарадорлигини текшириш учун мунтазам равишда профилактик-текширув ишларни бажариш ва аниқланган носозликларни ўз вақтида бартараф этиш;
- ифлослантирувчи моддалар ташламаларнинг чекланган миқдори (ТЧМ) экологик нормативларига риоя этилиши устидан назорат ўрнатиш;
- чанг чиқарадиган ускуналарни мумкин қадар герметизациялаш ва барча чанг пайдо бўлиш жойларида махсус паналашни амалга ошириш;
- чиқиндиларнинг хавфсиз шарт-шароитда тўпланиши, сақлаш майдонида экологик нормадан ошиқ жойлаштирилмаслиги, ўз вақтида утилизация қилинишини доимий назоратда тутиш;
- захарли (токсик) ва захарли бўлмаган чиқиндилар ҳисобини юритиш ва белгилаган тартибда давлат статистика ҳисоботларини тақдим этиш (1-Э шакли);
- чиқиндиларни хавфлилик даражаси ва турига қараб ажратган ҳолда тўплаш ва вақтинча сақлашга мўлжалланган махсус пункт (МСП) ташкил этиш; қаттиқ қопламали майдончаларда зарур миқдордаги қопқоқли контейнерлар ўрнатиш;
- қайта тикланадиган энергия манбаларини ва ресурс тежамкор технология ва ускуналардан фойдаланиш, хавфлилик даражаси пастроқ бўлган энергия тежайдиган LED ёритгичлардан фойдаланиш;
- ёнғин ва техника хавфсизлигига риоя этилишига доир чора-тадбирларни амалга ошириш лозим;
- чиқиндилар билан ишлаш фаолиятини 2018 йил 2 октябрда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг №787-сонли Маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасидаги ишлар самарадорлигини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисидаги қарори билан тасдиқланган «Санитария жиҳатидан тозалаш инфратузилмаси объектларини жойлаштириш ва улардан фойдаланиш ҳамда маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш қоидалари»га амал қилган ҳолда ташкиллаштириш;
- санитар тозалаш бўйича ихтисослаштирилган корхона билан тузилган шартномага биноан маиший чиқиндиларнинг ўз вақтида олиб кетилишини таъминлаш;
- чиқиндилар миқдорини камайтиришга қаратилган чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалда тадбиқ этиш;

ТОШКЕНТ ШАҲАР ДАВЛАТ ЭКОЛОГИК ЭКСПЕРТИЗАСИ ХУЛОСАСИ № 04-315

- саноат ва ёрдамчи ускуналар, аппаратура, коммуникация ва вентиляция мосламаларини соз ҳолда тутиш, мунтазам равишда техник хизмат кўригидан ўтказиш ишларини доимий равишда амалга ошириши лозим;
- Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 11 октябр «Табиатни муҳофаза қилишни таъминлашнинг иқтисодий механизмларини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 820-сонли қарорига асосан, атроф-муҳитни ифлослантирганлик учун компенсация тўловларининг ҳисоб-китоблари ҳар йили 15 январгача ва ҳисобот йилидан кейинги йилнинг 25 январига қадар тўловни амалга ошириши лозим.

Мазкур хулосада кўрсатилган шартлар бажарилмаганда ва юқорида кўрсатилган фаолиятдан ташқари бошқа қўшимча фаолият турлари ташкил этилганда, ташламалар ва чиқиндилар миқдори ўзгарган тақдирда, ушбу экологик экспертиза хулосаси ўз кучини йўқотади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 21 январдаги 14-сонли «Экологик нормативлар лойиҳаларини ишлаб чиқиш ва келишиш тартиби тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида» қарори Иловасининг II-боб, 9-бандига мувофиқ, экологик нормативлар лойиҳалари буюртмачиси ташламалар, оқовалар манбаларини, чиқиндиларнинг пайдо бўлиши ва жойлаштирилишини хатловдан ўтказиш маълумотларининг ишончлилиги учун ташкилотнинг раҳбари қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўлишини эслатиб ўтамиз.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 21 январдаги 14-сонли қарори (Экологик нормативлар лойиҳаларини ишлаб чиқиш ва келишиш тартиби тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида) 9-боб, 54-бандига мувофиқ, ташламалар, оқовалар ва чиқиндиларнинг миқдор ва сифат тавсифларига таъсир кўрсатадиган технологик жараён кенгайтирилганда, реконструкция қилинганда, техник жиҳатдан қайта жиҳозланганда ёки ўзгарганда, қонунчилик талаблари ўзгарганда, шунингдек атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида давлат назоратини амалга оширадиган тегишли органлар қарорига биноан экологик нормативлар экология оқибатлари тўғрисидаги ахборот доирасида қайта кўриб чиқилади, сўнгра уларнинг амал қилиш муддати уч йилга узайтирилади.

Тошкент шаҳар экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бошқармаси инспекциясига «ARCA GROUP» МЧЖ томонидан экологик қонунлар ва Экологик оқибатлар тўғрисида ариза лойиҳасида белгиланган меъёрларга риоя этилиши, ҳамда лойиҳа ҳужжатларида назарда тутилган табиатни муҳофаза қилишга қаратилган чора-тадбирларининг бажарилиши ва табиатдан фойдаланганлик учун белгиланган тўловларнинг ўз вақтида амалга оширилиши устидан мунтазам назорат олиб бориш юклатилади.

Бошқарма бошлиғи в.б.

Киритди:

«Тошшаҳарэкоэкспертиза маркази»

ДУК директори в.в.б.

Ижрочи масъул эксперт:

Ф.Э. Дехқонов

Р.Н. Камалбеков

бет/страница № 6

Д.Б. Алишера

0022426